

Бекітемін
«Кардиология және ішкі
аурулар ҒЗИ» АҚ Басқарма
төрағасы
М.О. Пашимов

«13» мамыр 2025 ж.

**7R01109 — «Аллергология және иммунология: ересектер, балалар»
Білім беру бағдарламасы бойынша резидентураға
кабылдау емтиханының бағдарламасы**

Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығының, 2025-2026 оқу жылына «Кардиология және ішкі аурулар ҒЗИ» АҚ резидентурасына қабылдау ережелерінің негізінде жасалды.

Бағдарламаны әзірлегендер: Батырбаева А.Ж., Куандыкова Л.К.,
Нурмуханбетова А.А.

Бағдарлама 2025 жылғы 22 мамырда «КІАҒЗИ» АҚ Ғылыми кеңесінде талқыланды және бекітілді, № 2 хаттама

7R01109 — «Аллергология және иммунология: ересектер, балалар»
Білім беру бағдарламасы бойынша 2025-2026 оқу жылына резидентураға
кабылдау емтиханының бағдарламасы

Оқу мерзімі — 2 жыл.

Мақсаты: қоғамның медициналық көмек көрсету қажеттіліктерін қанағаттандыруға, практика мен ғылымда озық инновациялық технологияларды қолдануға және дамытуға, ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың жетістіктерін пайдалануға және халықтың денсаулығын нығайтуға ықпал етуге қабілетті аллергиялогия және иммунология саласындағы бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау үшін үміткерлерді сапалы іріктеуді жүргізу.

Өткізу рәсімі.

Резидентураға оқуға қабылдау біріктірілген қабылдау емтиханының нәтижелері бойынша конкурстық негізде жүзеге асырылады және мыналарды қамтиды:

1. GPA орташа балы, ол 30% құрайды — интернатурадағы оқу кезеңіндегі сома (10%) және бакалавриаттағы GPA орташа баллы (20%) немесе барлық 7 жылдық оқу кезеңіндегі GPA;

Өткен жылдардың түлектері үшін (GPA транскриптіңде болмаған жағдайда) дипломға қосымшаның бағасының орташа балы есептеледі (4балдық шкалаға қайта есептей отырып, 4,0 балдық жүйе бойынша ең жоғары балл ескеріледі).

2. Қорытынды аттестаттау (ҚА) кезеңінің 1-кезең бағасы (тәуелсіз тестілеу. УТЕО өткізеді) - бұл 30% құрайды.

3. Ауызша әңгімелесу резидентураның әрбір мамандығы бойынша бакалавриат, интернатура бағдарламасын қамтиды, ол жалпы балл сомасының 40% құрайды.

Әңгімелесу ұзақтығы бір үміткерге 15-30 минут. Әңгімелесу 3 бөлімнен тұрады:

1. Резидентураның негізгі мамандығын таңдау бойынша үміткердің ынталандырушы факторларын анықтау, ең жоғары балл — 30

2. Таңдалған мамандық бойынша жеке сұрақ (ең жиі кездесетін нозологияның біреуінің анықтамасы, түсінігі, клиникасы, диагностикасы және лечение), максималды балл -30

3. Иммундық жүйенің құрылымы мен қызметі балл - 40

Бағалау мамандық бойынша емтихан бағдарламасына сәйкес чек-парақтар бойынша жүзеге асырылады.

7R01109 — «Аллергология және иммунология: ересектер, балалар»

Білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханының сұрақтары

1. Аллергия туралы заманауи идеялар. Аллергендер және олардың жіктелуі. аллергиялық реакциялардың жіктелуі және патогенезі. Аллергиялық реакцияның шұғыл түрі. 1-ші және 2-ші ретті нысаналы жасушалар; ерте және кеш фазалық реакциялар.
2. Аллергиялық реакциялардың шұғыл түрі, клиникалық көріністері, аурулардың патогенезі, беттік белсенді заттардың рөлі
3. Аллергиялық реакциялардың кешіктірілген түрі (Т-тәуелді), аурудың клиникалық көріністері мен патогенезі, цитокиндердің рөлі
4. Аллергиялық аурулардың нақты диагностикасы. Аллергия диагностикасындағы аллергия тарихының маңызы.
5. Тыныс алу жолдарының аллергиялық аурулары бар науқастардың тыныс алу функциясының принциптерін бағалау. Бронх демікпесі бар науқастарда бронхомоторлық сынақтардың көрсеткіштері, қарсы көрсетілімдері және әдістері.
6. Жоғары реактивті тыныс алу жолдары. Бағалауды анықтау, себептері, әдістері. Бронх демікпесінде тыныс алу жолдарының жоғары реактивті ауырлығын анықтайтын факторлар.
7. Пиклоуфометрия, бронх демікпесі бар науқастарда терапияның тиімділігін бағалау әдістері. Пиклоуфометрия. Бронх демікпесі бар науқастарға өзін-өзі бақылау күнделіктерін жүргізу принциптері.
8. Жәндіктердің аллергияларын диагностикалау әдістері.
9. Азық-түлік аллергиясының нақты диагнозы. Аллергиялық анамнез, диагностикадағы тамақ күнделігі, рөлі. провокациялық тест. Теріні тестілеу. Тағамдық аллергияны диагностикалаудың зертханалық әдістері.
10. Дәрілік аллергияның диагностикасы және салыстырмалы диагностикасы. Дәрілік аллергияның негізгі әдістемелік диагностикасы. Анамнездің рөлі: клиникалық тарихты бағалау және түсіндіру.
11. *in vivo* Диагностиканың әдістемелік әдістері . Дәрілік аллергияны диагностикалаудағы терінің дәрілік аллергиялық диагностикалық тестілерінің рөлі. Өткізу көрсеткіштері. Нәтижелерді бағалау. Асқынулардың алдын алу.
12. Дәрілік аллергияның зертханалық диагностикасы.
13. Иммундық тапшылығы кезіндегі зертханалық диагностика принциптері.
14. Иммунитетті анықтау. Иммундық жүйенің мүшелері мен жасушалары (негізгі популяциялар мен субпопуляциялар, функциялар). Иммундық жүйенің функционалды ұйымдастырылуы. Ерекше иммунитеттің түрлері.
15. Иммундық жауаптың индукциялық және реттеуші механизмдері. Иммундық жауаптың эффекторлық механизмі. Антигенді арнайы тану, антигенді танитын Т және В лимфоциттерінің рецепторларының түзілуі. Лимфоциттердің

молекулалық механизмдерін белсендіру.

16. Иммундық жауаптың иммунокомпонентті жауаптарының тәуелсіз реакциясы. Гистосәйкестікте қосарланған тану және ақуызды ынталандыру ұғымы. Т-В лимфоциттер популяциясындағы бастапқы және қайталама иммундық жауап.

17. Иммунологиялық жады. Иммундық реакцияны басу. Иммундық төзімділік.

18. Цитокиндер: анықтамасы, жіктелуі, құрылымы, қызметі.

19. Антигендер: антигендердің түрлері: толық антиген, гаптендер, жартылай гаптендер. Антигендік және иммуногенділік. Антигендердің пайда болуы және химиялық құрылымы. Антигендердің құрамы, құрылымы, шығу тегі, биологиялық рөлі. Антигеннің ағзаға енуіне байланысты иммундық жауаптың пайда болуы.

20. Иммундық жауаптың генетикалық бақылауы. Негізгі гистосәйкестік кешені. Құрылыс және қызмет. МНС I және II сыныптарының өнімдері. Құрылымы, биологиялық қызметі, жасушалардағы таралуы.

21. Қорғаудың спецификалық емес факторлары. Қабыну және иммундық жауап, оның рөлі. Фагоцитарлық жүйе.

23. Иммундық жүйенің құрылымы мен қызметі. Иммундық жауаптағы иммунокомпетентті жасушалардың рөлі. Иммундық жүйенің орталық мүшелері: иммундық жүйенің жасушаларының құрылымы, негізгі ерекшеліктері, жетілу кезеңдері.

24. Иммундық жүйенің перифериялық мүшелері; құрылымы, негізгі функциялары.

25. Т - жасушалық иммундық жүйе: Т-лимфоциттердің шығу тегі, дифференциациясы. Молекулалық маркерлер мен рецепторлар, әртүрлі популяциялар мен субпопуляциялардағы Т-лимфоциттердің функционалдық белсенділігі.

26. Адамның В-лимфоциттер жүйесі: - сүйек кемігі-в-лимфоциттердің шығу тегі, дифференциациясы; в-ағзасы-лимфоциттердің миграциясы, айналымы және таралуы. Әр түрлі рецепторлар мен В-лимфоциттер популяцияларының молекулалық маркерлерінің дифференциациясы және субпопуляциясы. В пролиферация және дифференциация антиген-индукцияланған активация.

27. Иммуноглобулиндер. Жіктелуі, құрылымы және қызметі. Гетерогенді иммуноглобулиндер. Изотиптер, аллотиптер, ақымақтар. Антиденелердің әртүрлі кластары және биологиялық белсенділігі. Иммуноглобулиндердің биосинтезі және метаболизмі. Иммуноглобулиндер мен антиденелер, полиморфизм синтезін генетикалық бақылау.

28. Интерлейкиндер, колониеынталандыратын факторлар, интерферондар: тұқым, иммунобиологиялық функция.

29. Бастапқы иммунитет тапшылығы, бастапқы антиденелер өндірісінің ақауына байланысты (агаммаглобулинемия, Копп-IG m синдромы, Ig G класының тапшылығы, Ig A селективті тапшылығы). Алмастыру терапиясына арналған препараттар, корсеттер және қарсы көрсеткіштер.

30. Бастапқы иммунитет тапшылығы, Т-жасушалық байланыстың бастапқы ақауы (Ди Джорджи синдромы, Незелофа синдромы). Алмастыру терапиясына арналған

препараттар, корсеттер және қарсы көрсеткіштер.

31. Фагоциттер мен комплимент жүйесінің ақауынан туындаған бастапқы иммунитет тапшылығының бұзылуы (созылмалы гранулематозды ауру, Жоба синдромы, Чекдиак-Хигаши синдромы). Алмастыру терапиясында көрсетілген және қарсы көрсетілген препараттар.

32. Екіншілік иммуносупрессия. Әсер етуші факторлар, патогенез, негізгі клиникалық көріністер.

33. Тағамдық аллергия: клиникалық көріністер, жою диеталары, тағамдық аллергияны диагностикалаудың зертханалық әдістері. Азық-түлік аллергиясын емдеу. Алдын алу. Фармакотерапия. Асқазан-ішек жолдарының қатар жүретін ауруларын емдеу.

34. Аллергенге ұқсас (кабілетті) дәрілік заттар. Дәрі-дәрмектерге аллергиялық реакцияның даму механизмі-дәрі. Дәрілік заттарға жанама әсерлердің жіктелуі. Дәрілік аллергияның диагностикасы және дифференциалды диагностикасы. Өр түрлі топтағы дәрі-дәрмектерге аллергиялық реакциялардың клиникалық көріністері, диагностикасы, алдын-алу және емдеу.

35. Сарысу ауруы: этиологиясы, патогенезі, клиникалық формалары. Диагностика. Емдеу. Алдын алу. Иммундық сарысуды енгізуге қарсы көрсеткіштер (абсолютті және тікелей).

36. Анафилактикалық шоктың этиологиясы және патогенезі. Анафилактикалық шоктың ауырлығына және негізгі белгілеріне байланысты клиникалық формалары.

37. Бронх демікпесі. Патогенез туралы заманауи идеялар. Ауру ағымының клиникалық формалары.

38. Бронх демікпесі. Жіктеу. Диагностика критерийлері. Дифференциалды диагностика. Емдеудің ауырлық дәрежесін бақылау және нәтижелерін бағалау принциптері.

39. Бронх демікпесі. Негізгі терапия принциптері. Қабынуға қарсы терапияны таңдаудың қадамдық схемасы(сызығы). Науқастарды оқытудың міндеттері мен принциптері. Науқастарды асқынулармен басқару.

40. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы (ӨСОА), анықтамасы, этиологиясы, жіктелуі, патогенезі. Асқазан-ішек жолдарының қатар жүретін ауруларын емдеу.

41. Аллергиялық ринит, анықтамасы, этиологиясы, жіктелуі, патогенезі.

42. Аллергиялық ринит, Диагностика, емдеу, алдын алу.

43. Өкпе эозинофилиясы. Этиологиясы. Жіктеу. Емдеу.

44. Экзогендік аллергиялық альвеолит: этиологиясы, патогенезі. Ауруды тудыратын факторлар. Диагноз қоюға көрсеткіштер. Дифференциалды диагностика. Емдеу.

45. Аллергиялық бронхоспазм аспергиллез. Диагноз қою көрсеткіштері, емдеу принциптері.

46. Аллергиялық есекжем. Жіктелуі, этиопатогенезі, дифференциалды диагностикасы. Созылмалы есекжем. Себеп факторлары, клиникалық ерекшеліктері, дифференциалды диагностикасы. Емдеу.

47. Квинке Ангионевротикалық ісік. Этиологиясы, патогенезі, дифференциалды

диагностикасы және емдеу.

48. Анафилактикалық шокты шұғыл емдеу, реанимациялық шаралар; анафилактикалық шоктың өткір кезеңінде науқасты басқару тактикасы. Асқынулар. Болжам.

49. Анафилактикалық шоктың алдын алу. Анафилактикалық шок үшін алғашқы көмек жинағы.

50. Астматикалық жағдайдағы шұғыл көмек.

51. Жоғарғы тыныс жолдарының ісінуі, ларингоспазм кезінде шұғыл көмек көрсету.

52. Арнайы иммунотерапия. Терминология. Көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Көрсету схемаларының негіздері.

53. Арнайы иммунотерапияның балама режимдері: тіл асты, мұрын аралық және ауызша. Тағайындау көрсеткіштері

54. Аллергенді енгізу кезінде жергілікті және жалпы реакцияға дәрігердің тактикасы. Жедел жәрдем. Арнайы иммунотерапиялық асқынулар.

55. Вакцинация. Мақсаты мен негіздері. Вакцинация түрлері.

56. Антигистаминдер. 1 және 2 ұрпақтарды салыстыру. Жіктелуі, әрекет ету механизмдері. Қолдануға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер.

57. Жүйелік және топикалық глюкокортикостероидтар. Әрекет ету механизмдері. Дәрілік түрі. Қолдануға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Жанама әсерлері. Алдын алу.

58. Аллергиялық ауруларды емдеудегі қабынуға қарсы препараттар (антилейкотреин, гормондар және мембраналық тұрақтандырғыш).

59. Бронхиалды обструкцияны емдеудегі бронхты кеңейтетін дәрілер. Жіктеу. Клиникалық маңызы. Көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері.

**7R01104 — «Аллергология және иммунология: ересектер, балалар»
Білім беру бағдарламасы бойынша әңгімелесуге
Чек-парақша**

Ынталандырушы факторларды бағалау	максималды балл — 30		
	Толық жауап	Ішінара жауап	Толық емес жауап
Бағдарламаға түсудің мансаптық (өмірлік немесе өзекті) мақсаттары	6	4	0
Іс-шаралар жоспары: жоғарыда сипатталған мақсаттарға қалай қол жеткізуге болады	6	4	0
Қандай сипатталған мансап жоспарына қажет қасиеттер, дағдылар мен білім Сізде бар және Сізге нені дамыту керек?	6	4	0
Сіз қабылдаған бағдарлама Сізге тиісті қасиеттерді, дағдылар мен білімдерді дамытуға және жоғарыда аталған мансаптық мақсаттарға жетуге қалай көмектеседі?	6	4	0
Сіз КІАҒЗИ және курстастарыңыз үшін қалай қызықты/пайдалы бола аласыз?	6	4	0
Ынталандырушы факторларға қорытынды			
Мамандық бойынша жеке сұрақ	Максималды балл — 30		
	Толық жауап 30 балл	Ішінара жауап 20 балл	Толық емес жауап 0 балл
	Сұраққа дұрыс жауап берді,	Дұрыс жауап берді, бірақ жауаптарда қателер бар,	Сұраққа жауап бермеді
Мамандық бойынша сұрақ үшін барлығы:			
Иммундық жүйенің құрылымы мен қызметі	Максималды балл - 40		
	Толық жауап 40 балл	Ішінара жауап 20 балл	Толық емес жауап 0 балл
	Сұраққа дұрыс жауап берді,	Дұрыс жауап берді, бірақ жауаптарда қателер бар,	Сұраққа жауап бермеді
Барлығы клиникалық кейс бойынша			
Әңгімелесуге барлығы балл			

**7R01104 — «Аллергология және иммунология ересектер, балалар»
Білім беру бағдарламасы бойынша
Әңгімелесудің емтихан ведомосы**

№	Үміткердің аты-жөні	Балл	Ескерту
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

**Емтихан комиссиясының төрағасы _____ (ТАӘ)
(қолы)**

Комиссия мүшелері:

1. _____
ТАӘ КОЛЫ

2. _____
ТАӘ КОЛЫ

3. _____
ТАӘ КОЛЫ

Күні _____ 2025 ж.

**7R01104 — «Аллергология және иммунология ересектер, балалар»
Білім беру бағдарламасы бойынша
қабылдау емтиханының ведомосы**

№	Үміткердің аты-жөні	30% GPA	30% ИГА	40% әңгімелесу	Қорытын ды балл
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

Емтихан комиссиясының төрағасы _____ **(ТАӘ)**
(қолы)

Комиссия мүшелері:

1. _____
ТАӘ _____
КОЛЫ
2. _____
ТАӘ _____
КОЛЫ
3. _____
ТАӘ _____
КОЛЫ

Күні _____ 2025 ж.